

COVID-19 ile ilişkili Obstetrik Anestezi Uygulamasında Geçici Öneriler*

Travay ve Doğum için Öneriler

Hastaneye yatmadan önce tarama yapılması

Hastalar elektif işlemlerden (örneğin; planlı sezaryen, elektif doğum indüksiyonu, serklaj) bir gece önce telefonla aranarak COVID bulguları var mı soruşturularak taranmalı. Bu konuya dahil olan destek personel de taranmalıdır.

Ekip, eğitim, ekipman

- Travay-doğum odasında ve sezaryen ameliyathanesinde COVID-19 ile enfekte hastanın bakımından sorumlu kişiler kim olacak planlanır ve en aza indirilir
- Anne-bebek geçişini önlemek için bebeğin ayrı yerde tutulması yenidoğan ekibiyle planlanır
- Kişisel koruyucu ekipmanların giyilmesi ve çıkarılması, ameliyathaneye transfer, COVID-19 şüpheli semptomları olan hastanın travay-doğum odasına alınması dahil COVID-19'lu hasta bakımı için simülasyon senaryoları çalışılır
- Makinelerin ve ameliyathanenin kontaminasyonundan kaçınmak veya en aza indirmek için vajinal veya sezaryenle-doğum için ilaçlar dahil ekipmanla beraber COVID-19 kitleri oluşturulur
- Her hastanenin politikasına göre şüpheli veya COVID-19 ile enfekte hastaların ziyaretçiler veya destek personelle teması sınırlandırılır

Obstetrik anesteziye özgü öneriler

Bu genel öneriler Anestezi Hasta Güvenliği Kurumunun Kılavuzuna göre inceleme altındaki ve COVID-19 testi pozitif kadın hastaların yönetimi için yapılmıştır.

1. Tercihen negatif basınçlı bir izolasyon odasına hastanın kabul edilmesi ve hasta bakımından sorumluların sayısının minimum olacak şekilde sınırlandırılması
2. Tüm sağlık çalışanlarının, doğum veya ameliyat salonuna girerken havayla veya temasla nakledilmeye karşı göz koruyucu (önlük, eldiven, maske, göz koruyucular) önlemler alması
3. Giyinme ve soyunma zaman alabilir o nedenle ihtiyaçları öngörerek acil durumlardan kaçınılması
  - Erken epidural analjezi, acil sezaryenle doğum için genel anestezi ihtiyacını azaltabilir.
  - COVID-19 teşhisini kendisi nöraksiyel anestezi için bir kontrendikasyon değildir.

- Obstetrik ekibiyle iletişim ile mümkünse acil sezaryenle doğumdan kaçınılması
  - Mümkünse girişimler (nöroaksiyel, entübasyon) için en deneyimli anesteziistin görevlendirilmesi
  - Asistanların, COVID-19'lu hastalarla direkt temasının en aza indirilmesi ve odadaki personelin minimum sayıya indirilmesi
4. Eğer genel anestezi ve entübasyon gerekliyse;
- Anestezi ve diğer asistanların preoksijenasyon öncesi N95 veya varsa PAPR (Powered air-purifying respirator) kullanması
  - N95/PAPR veya yüz siperi kullanılmıyorsa; önlük, eldiven ve bone kullanılması ve giyinme-soyunma için kontrol listeleri ve eğitimli gözlemcilerin kullanılması hatta TÜM prosedürler için çift eldiven kullanılarak entübasyondan sonra en dıştaki eldivenlerin değiştirilmesi
  - Entübasyon sırasında gerekli personelin en aza indirilmesi
  - Genel anestezi endikasyonu varsa ve hayatı tehdit eden bir durum varsa, personel koruyucu ekipman olarak (PPE) N95 maskesi giyilmesi – Entübasyon sırasında operasyon odasındaki tüm personel de N95 maske giymeli ve eğer N95/PAPR yoksa iş güvenliği ile iletişime geçilmesi
  - Preoksijenizasyon (>5 L/dk) solunum devresi uzatılarak ve hasta tarafında HEPA filtre olacak şekilde uygulanması
  - Eğer mümkünse kapalı aspirasyon sistemi kullanılması
  - Entübasyonun, ilk denemede başarılı olacak ve balon-maske ventilasyonunu en aza indireyecek şekilde yapılması (video laringoskop)
  - Ekstübasyon için çok fazla risk bulunmamaktadır. Personel sayısının azaltılması, N95/PAPR gibi personel koruyucu ekipman ile önlemlerinin alınması ve operasyon sonunda ekstübasyon yapılacaksa ekstübasyon sonrasında kadar N95/PAPR takılı olması ve eğer entübe kalacaksa o şekilde negatif basınç odasına transferin düşünülmesi ÖNERİLİR.
  - Ayrıca yoğun bakım ünitelerinde izlem yapacak personelin N95 maske, en az 2 kat eldiven, önlük ve kenarları kapalı koruyucu gözlük ile birlikte yüz siperi kullanması gereklidir.

Obstetrik Anestezi Bilimsel Kurulu, 18 Mart 2020

- *Amerikan Obstetrik Anestezi ve Perinatoloji Derneği'nin önerileri temel alınarak hazırlanmıştır.